

maatschappijleer 2 CSE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 52 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Criminaliteit en rechtsstaat

---

1 C

2 **maximumscore 1**

De jongens zijn zeven en acht jaar / nog geen 12 / te jong om vervolgd te kunnen worden.

3 **maximumscore 2**

1 = onjuist

2 = onjuist

3 = onjuist

4 = juist

indien vier antwoorden goed	2
indien drie of twee antwoorden goed	1
indien minder dan twee antwoorden goed	0

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 1 Voorbeeld van een juist antwoord: Ja, want de man heeft het recht in eigen hand genomen door de jongen een bloedneus te slaan / de jongen zelf gestraft en straffen is een zaak van de overheid.	
5	maximumscore 2 • opsporingsbeleid, want door middel van alcoholcontroles wil de politie mensen die met meer dan de toegestane hoeveelheid alcohol achter het stuur zitten, opsporen • preventief beleid, want de wetenschap dat er alcoholcontroles (kunnen) plaatsvinden, kan mensen ervan weerhouden om met te veel alcohol op de auto te gaan besturen	1 1
	<i>Opmerking</i> <i>Alleen een scorepunt toekennen voor een juiste vorm van beleid mét een juiste uitleg.</i>	
6	D	
7	C	
8	A	
9	C	
10	D	
11	C	
12	maximumscore 1 (De dader heeft) psychische problemen.	
	Ook goed rekenen: (de dader heeft een) persoonlijkheidsstoornis.	
13	A	
14	A	
15	maximumscore 2 • handel in cocaïne: Opiumwet • witwassen: Wetboek van Strafrecht	1 1
16	B	

Vraag	Antwoord	Scores
17	maximumscore 1 (Tekst 10 gaat over) rechtshandhaving.	
18	maximumscore 1 heropvoeding/resocialisatie	
19	maximumscore 2 1 = onjuist 2 = onjuist 3 = juist 4 = onjuist indien vier antwoorden goed indien drie of twee antwoorden goed indien minder dan twee antwoorden goed	 2 1 0
20	D	
21	maximumscore 2 a = rechtsregel b = rechtsregel c = rechtsregel d = ongeschreven regel indien vier antwoorden juist indien drie of twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 2 1 0

Politiek en beleid

22	maximumscore 2 a = 4 b = 2 c = 1 d = 3 e = 5 indien vijf antwoorden juist indien vier of drie antwoorden juist indien minder dan drie antwoorden juist	 2 1 0
23	C	
24	A	

Vraag	Antwoord	Scores
25	A	
26	C	
27	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste antwoorden: – beleefdheid – beschaafdheid – fatsoen – netheid – waardigheid – representativiteit – professionaliteit – kuisheid – respect	
28	D	
29	D	
30	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende): – (organiseren van) een openlijke actie, zoals een demonstratie – lobbyen – inschakelen van de media – overleggen in adviesorganen	
	per juist antwoord	1
31	A	
32	B	
33	A	
34	maximumscore 2 • Kenmerk: Pressiegroepen proberen druk uit te oefenen op de politieke besluitvorming / de politieke besluitvorming te beïnvloeden • Milieudefensie voldoet daaraan omdat (één van de volgende): – Milieudefensie de Tweede Kamer oproept (middels een petitie) om maatregelen tegen luchtvervuiling te nemen. – Milieudefensie een petitie is gestart die gericht is aan de Tweede Kamer.	1 1

Vraag	Antwoord	Scores

35 A

36 **maximumscore 1**
vrijheid van meningsuiting

Ook goed rekenen: persvrijheid

37 C

38 A

39 D

40 **maximumscore 2**

Twee van de volgende:

- Er zijn vrije en geheime verkiezingen voor het parlement. / Er is algemeen kiesrecht.
- Er is een parlement dat de regering ter verantwoording kan roepen. / Er is een regering die ter verantwoording kan worden geroepen door de volksvertegenwoordiging.
- Er is een scheiding tussen de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht.
- De bevoegdheden en macht van bestuurders en bestuursorganen zijn vastgelegd in de Grondwet.
- Beslissingen in het parlement / in vertegenwoordigende organen worden per meerderheid van stemmen genomen (met in achtneming van het minderheidsstandpunt).
- Alle burgers zijn voor de wet gelijk.
- Minderheden worden gerespecteerd.

per juist antwoord

1

41 D

42 A

43 D

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf.
Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 26 juni.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1	twitter.com van 25 mei 2016
tekst 2	naar: www.dichtbij.nl van 30 juni 2016
tekst 3	naar: www.telegraaf.nl van 10 februari 2015
tekst 4	naar: www.quotenet.nl van 12 februari 2016
tekst 5	naar: De Telegraaf van 8 mei 2015
tekst 6	naar: nos.nl van 30 mei 2016
tekst 7	naar: twitter.com van 28 april 2016
tekst 8	naar: www.metronieuws.nl van 9 maart 2016
tekst 9	naar: www.nu.nl van 19 april 2016
tekst 10	naar: www.bnr.nl van 16 maart 2015
tekst 11	naar: groenlinks.nl van 18 september 2015
tekst 12	naar: www.rtlnieuws.nl van 12 mei 2015
tekst 13	naar: www.metronieuws.nl van 5 juli 2016
tekst 14	naar: www.nu.nl van 12 mei 2016
tekst 15	naar: www.voorschotenonline.nl van 18 maart 2015
tekst 16	naar: www.parool.nl van 16 maart 2016
tekst 17	naar: www.ad.nl van 16 maart 2016
tekst 18	naar: twitter.com/sp van 10 mei 2016
tekst 19	naar: het Algemeen Dagblad van 27 mei 2015
tekst 20	naar: www.partijvoordedieren.nl (Verkiezingsprogramma Partij voor de Dieren Provinciale Statenverkiezingen 2015 Groningen)
tekst 21	naar: milieudedefensie.nl van 18 september 2015
tekst 22	naar: De Telegraaf van 2 september 2015
tekst 23	naar: www.assercourant.nl van 20 februari 2015
tabel 1	naar: www.verkiezingsuitslagen.nl
tekst 24	naar: www.voedingscentrum.nl van 8 september 2016
tekst 25	naar: het Algemeen Dagblad van 28 mei 2015